

MSP BAROMETAR

DRVOPRERAĐIVAČKI
SEKTOR

Udruženje za razvoj NERDA
Oktobar 2015.

SADRŽAJ

Definicija	2
Primjena	2
Korisnost	3
Metoda rada	3
Podaci dobijeni kroz anketu sa poduzetnicima	5
Statistički podaci koji se odnose na SI BiH	14
Uporedna analiza SI BiH / BiH	19
Nauspješnije kompanije u BiH	22
Najuspješnije kompanije u SI BiH	23

U okviru projekta CREDO, Udruženje za razvoj NERDA je 2009. godine pokrenulo aktivnost uspostave poslovnog Barometra za područje regije koju pokriva.

Želja nam je bila da kroz uvođenje popularne metode za ocjenu poslovnog okruženja pružimo kvalitetan i vjerodostojan prikaz poslovnog okruženja u regiji, posmatran kroz prizmu samih privrednika.

Ovaj način procjene poslovnog okruženja pruža obilje korisnih informacija svim onim pojedincima, organizacijama i institucijama koji se bave problematikom ekonomskog razvoja.

Također, budući da je metoda usklađena sa svjetskom praksom praćenja ekonomskih kretanja i procjene poslovnog okruženja, ovaj dokument može predstavljati i koristan izvor informacija za sve one zainteresovane strane iz inostranstva koje imaju ili planiraju ostvariti poslovne kontakte u sjeveroistočnoj BiH.

Da bismo korisnicima ove publikacije pružili što kvalitetniji uvid u stanje razmatranih industrijskih sektora odlučili smo se za kombinaciju podataka iz više izvora, pritom razvrstanih na više različitih načina.

U tom smislu, dokument je sadržan iz 4 dijela:

1. stavovi ispitanika, prikupljeni kroz razgovore/ankete;
2. stanje u SI BiH po određenim ekonomskim parametrima (sa prikazima stanja po administrativnim jedinicama),
3. uporedni prikaz stanja u SI BiH sa stanjem na nivou BiH
4. najuspješnije kompanije u razmatranim sektorima/podsektorima.

Obilje informacija će, nadamo se, zainteresovanim čitaocima pružiti osnovu za kvalitetnije sagledavanje stanja u razmatranim sektorima.

Autori publikacije se ovom prilikom nisu upuštali u detaljnije komentarisanje prikazanih parametara, ostavljajući čitaocima da donesu svoje stavove i zaključke na osnovu prikazanih informacija.

Definicija

Barometar je suvremeno koncipirana metoda istraživanja tržišta koji služi za procjenu, ispitivanje i određivanje stavova, mišljenja i vrijednosti definirane grupe ispitanika

Primjena

- Istraživanje **trendova na tržištu**
- Istraživanje **trendova unutar preduzeća**
- **Interna** (stavovi zaposlenih, saradnja među odjelima, razvoj kompetencija, profesionalna orijentacija itd.)

- **Eksterna** (stavovi i potrebe i navike kupaca, tržišna pozicija i svijest o proizvodu, istraživanje tržišta pred lansiranje novog proizvoda, mjerenje zadovoljstva kupaca)

Korisnost

Permanentnim tržišnim istraživanjima, eksternim ili internim, korisnik Barometra ostvaruje brojne koristi od kojih ističemo:

- ostvarivanje komunikacije s klijentom u cilju poboljšavanja proizvoda i izgrađivanje lojalnosti
- ostvarivanje komunikacije sa zaposlenima u cilju poticanja timskog rada i poboljšavanja učinkovitosti organizacije
- povratna informacija o mišljenju i zadovoljstvu potrošača, o imidžu brenda ili kompanije, o učinku promotivnih aktivnosti, o trendovima, o konkurenciji
- pristup rezultatima u realnom vremenu i mogućnost brze reakcije i prilagodbe zahtjevima potrošača
- upoznavanje javnosti / kupaca / zaposlenika s novostima u ponudi / poslovanju preduzeća
- identifikacija segmenata poslovanja u kojima je nužno uvesti promjene
- upravljanje i donošenje odluka na osnovu točnih informacija (činjenica)
- potpunu kontrolu istraživanja – pouzdavanje u rezultate

Metoda rada

- **Kreiranje upitnika**

Upitnik obrađuje mišljenja ispitanika o segmentu prodaje, zaliha, uposlenih, iskorištenju instaliranih kapaciteta, identifikaciji prepreka za razvoj kao i procjenama rezultata poslovanja u proteklom periodu kao i očekivanja o istim u narednom periodu.

- **Formiranje liste MSP**

Analizom baze podataka MSP-a, kreiranom za potrebe projekta CREDO, selektirana su preduzeća koja će biti uvrštena u proces istraživanja i procjene poslovnog okruženja na nivou regije SI BiH.

- **Fokus na izabrane industrijske sektore**

U procesu formiranja liste MSP koji će biti uključeni u ovu aktivnost fokus je bio na MSP koji pripadaju drvoprerađivačkom sektoru.

- **Distribucija i prikupljanje upitnika**

Predstavnicima NERDA-e su posjetili sve MSP koji se nalaze na listi, prezentirali proces i korisnost provedene metode Barometra te prikupili popunjene upitnike.

- **Analiza podataka**

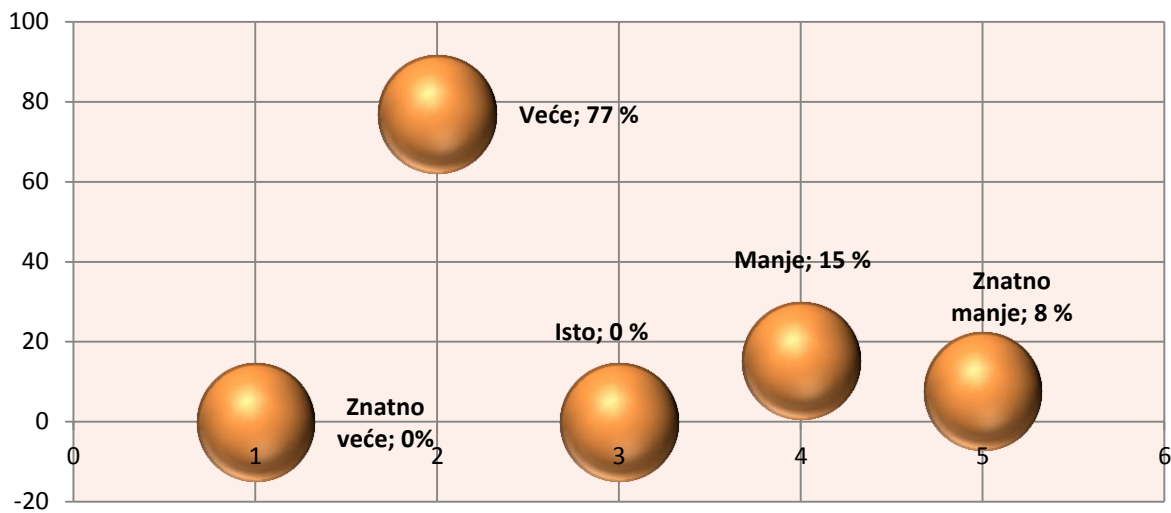
Odjel za podršku i promociju poduzetništva, organizaciona jedinica NERDA-e, je izvršio analizu dobijenih rezultata te pripremio ovo izdanje MSP Barometra

- **Statistički podaci**

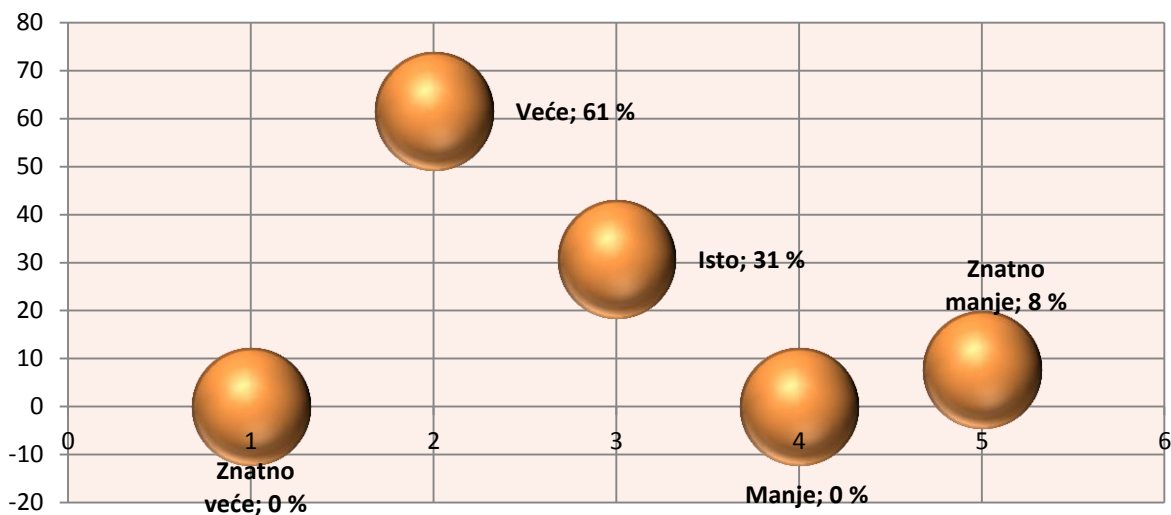
Da bi se omogućio sveobuhvatan uvid u problematiku kojom se bavimo, smatrali smo da je potrebno podatke dobijene od predstavnika kompanija obogatiti sa zvaničnim statističkim podacima, kako za SI BiH tako i za područje cijele Bosne i Hercegovine izuzev područja Brčko distrikta, za koje nismo uspjeli obezbjediti podatke.

Podaci dobijeni kroz anketu sa poduzetnicima

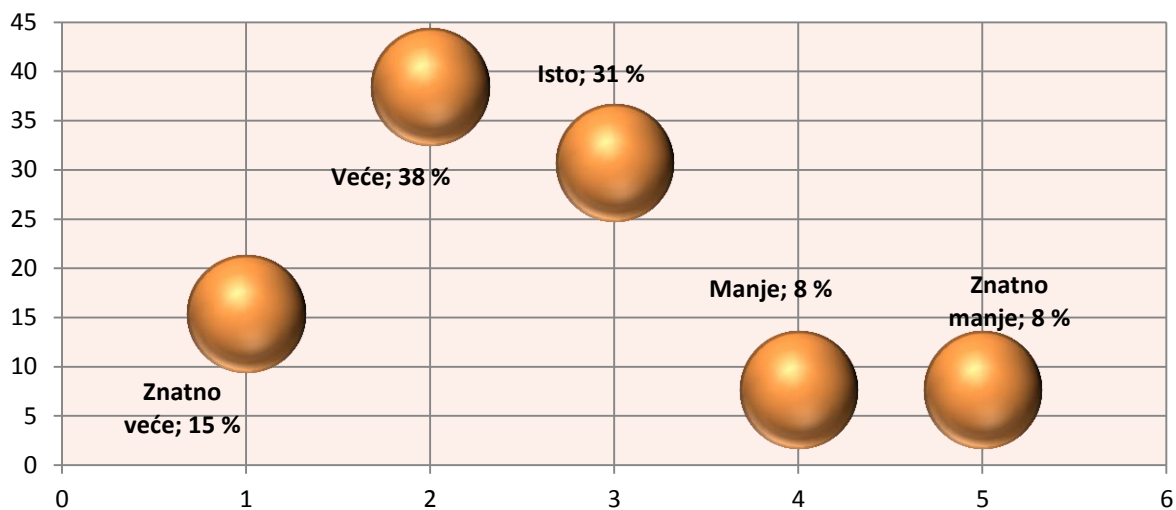
Ukupni finansijski rezultati 2014. u odnosu na 2013.

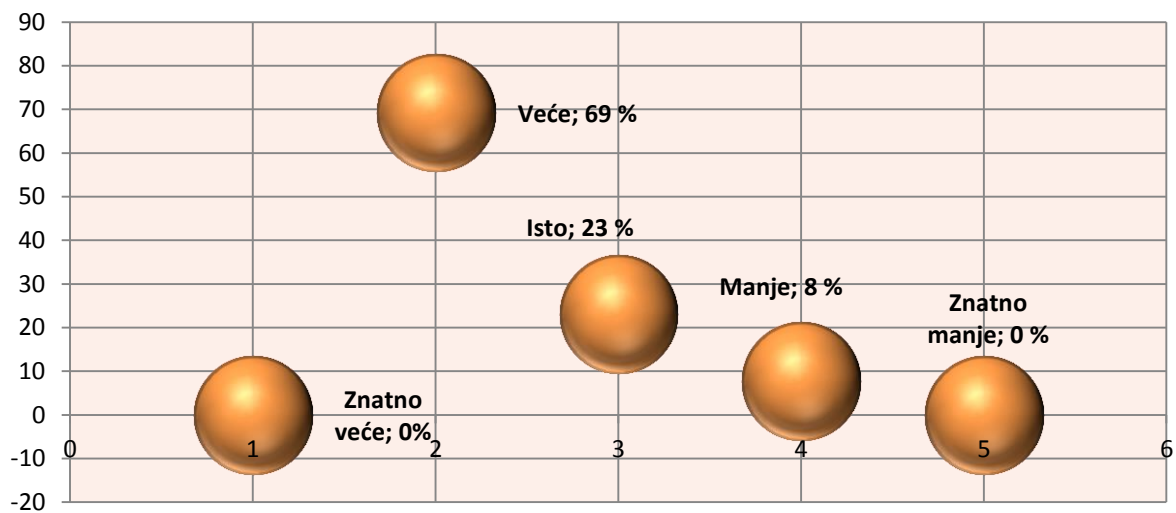
Ukupni finansijski rezultati 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

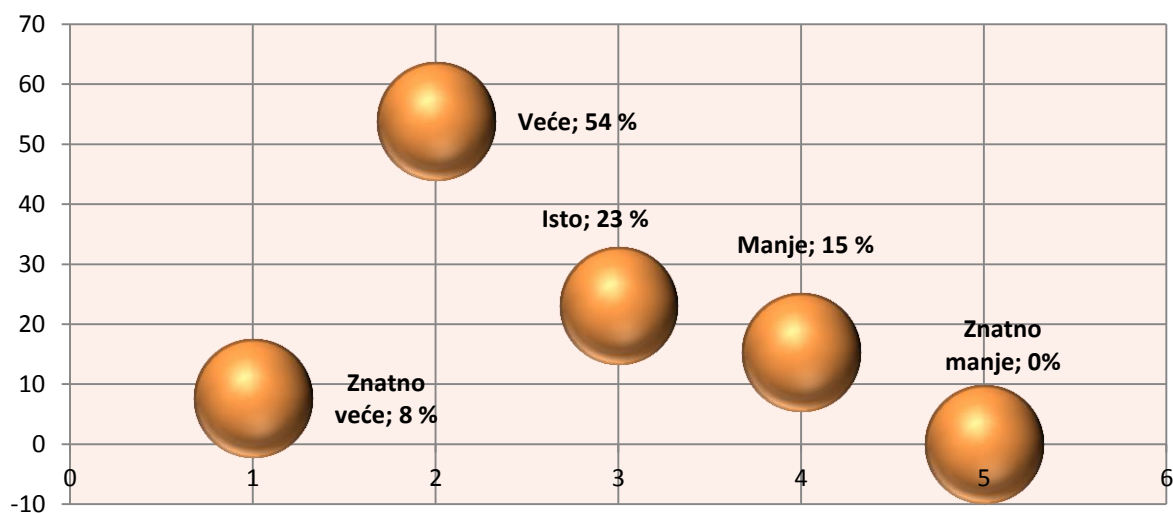
Rezultati ostvareni na domaćem tržištu 2014. u odnosu na 2013.

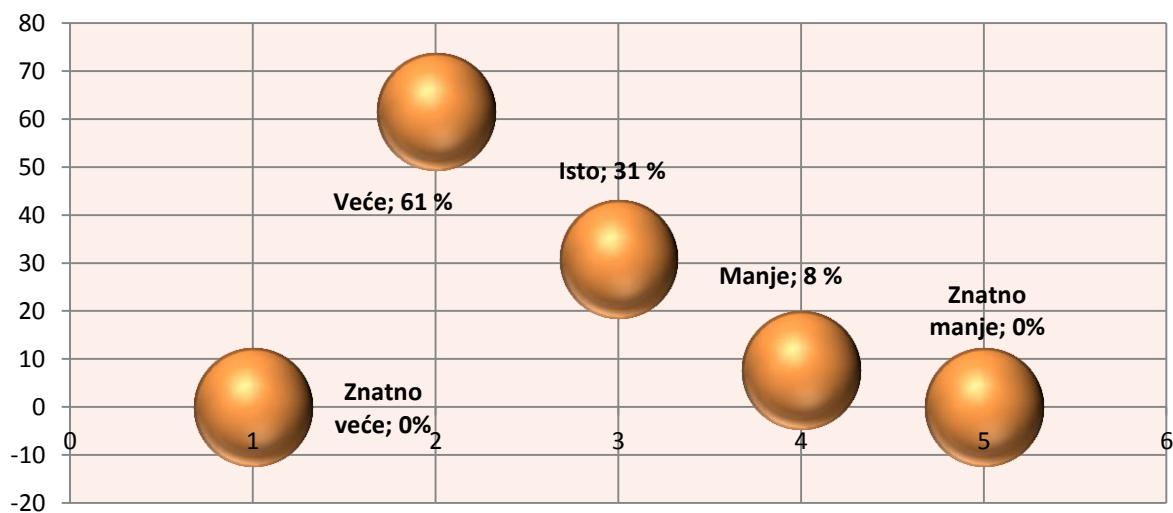
Rezultati ostvareni na domaćem tržištu 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

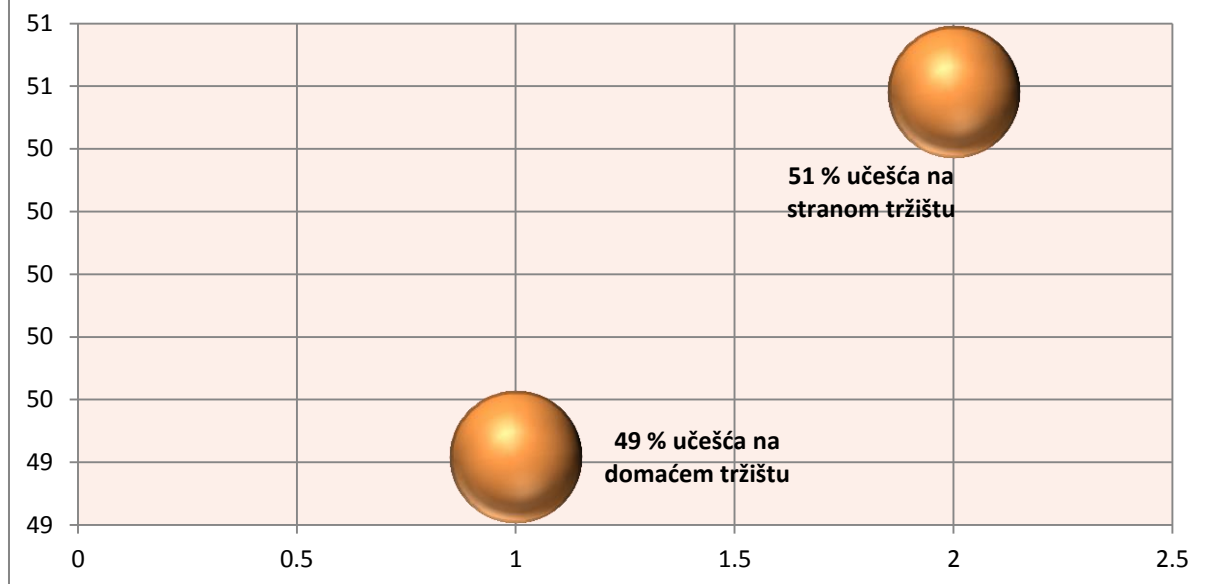
Rezultati ostvareni na inostranom tržištu 2014. u odnosu na 2013.

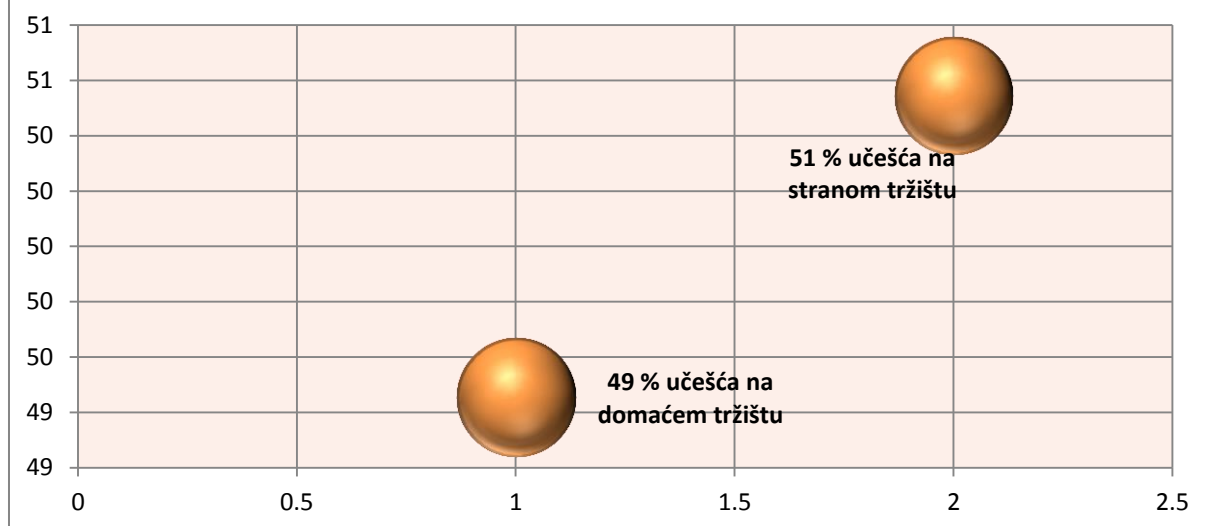
Rezultati ostvareni na inostranom tržištu 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

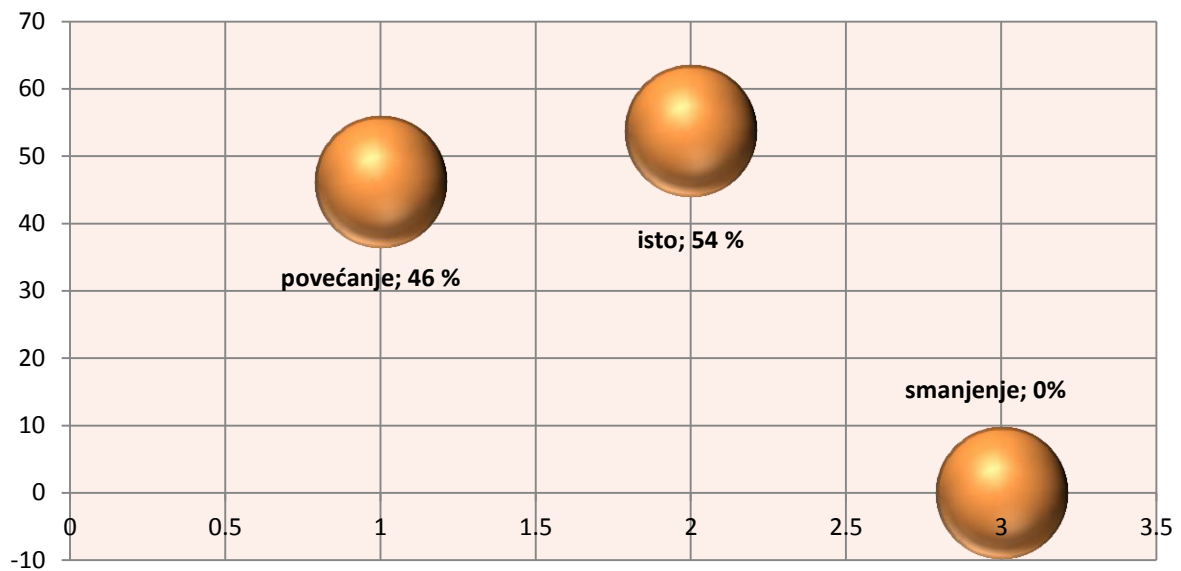
Ukupna prodaja 2014. u odnosu na 2013.

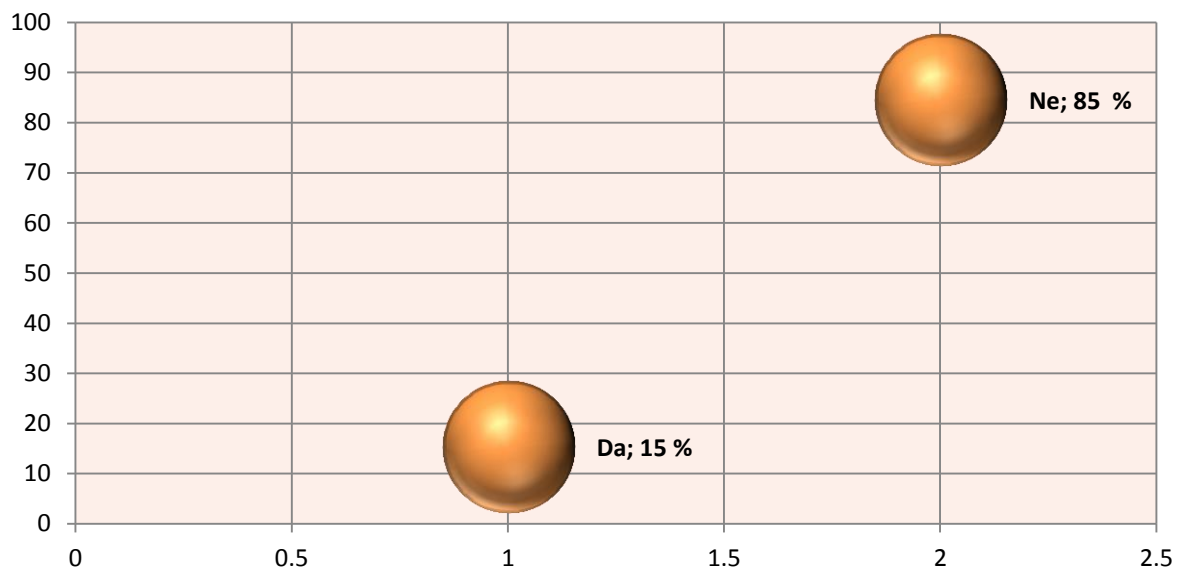
Ukupna prodaja 2015. u odnosu na 2014. (prognoza)

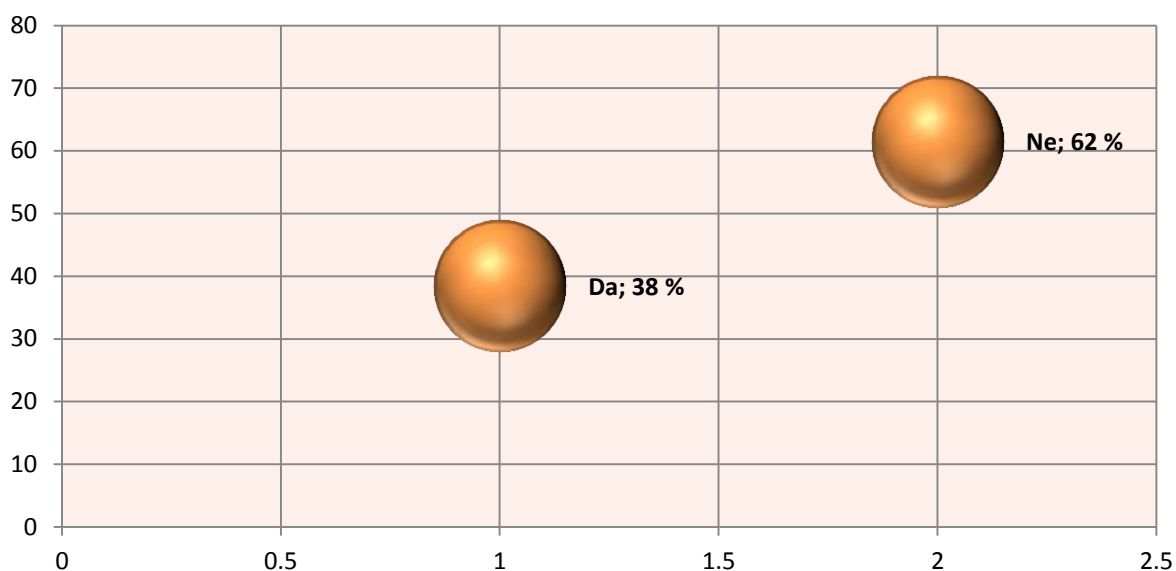
Ljudski potencijali - procjena broja zaposlenih

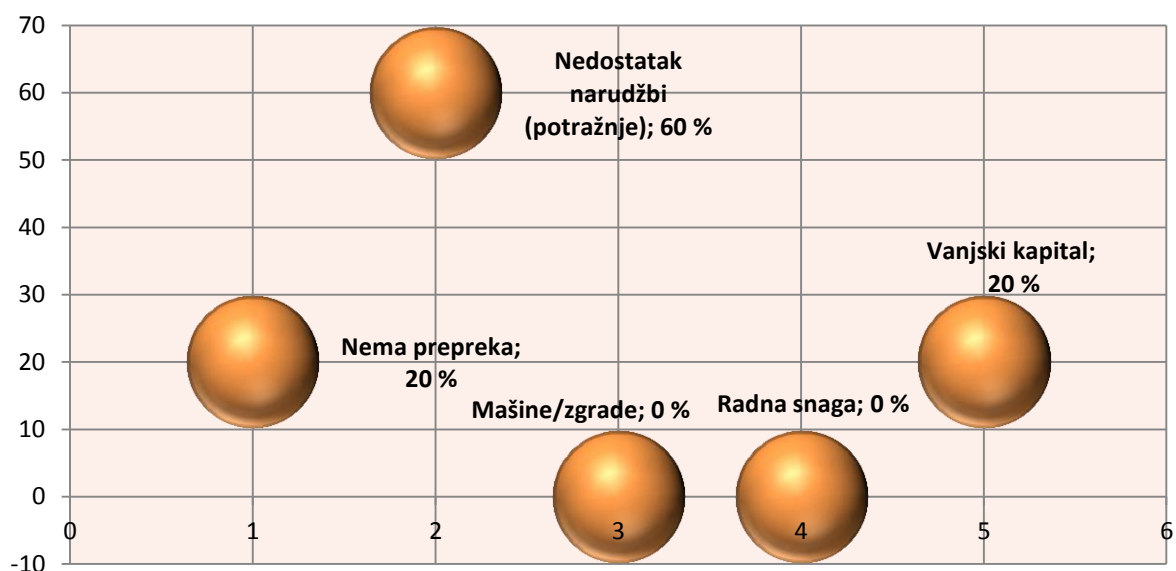
Ljudski potencijali - nedostatak radne snage

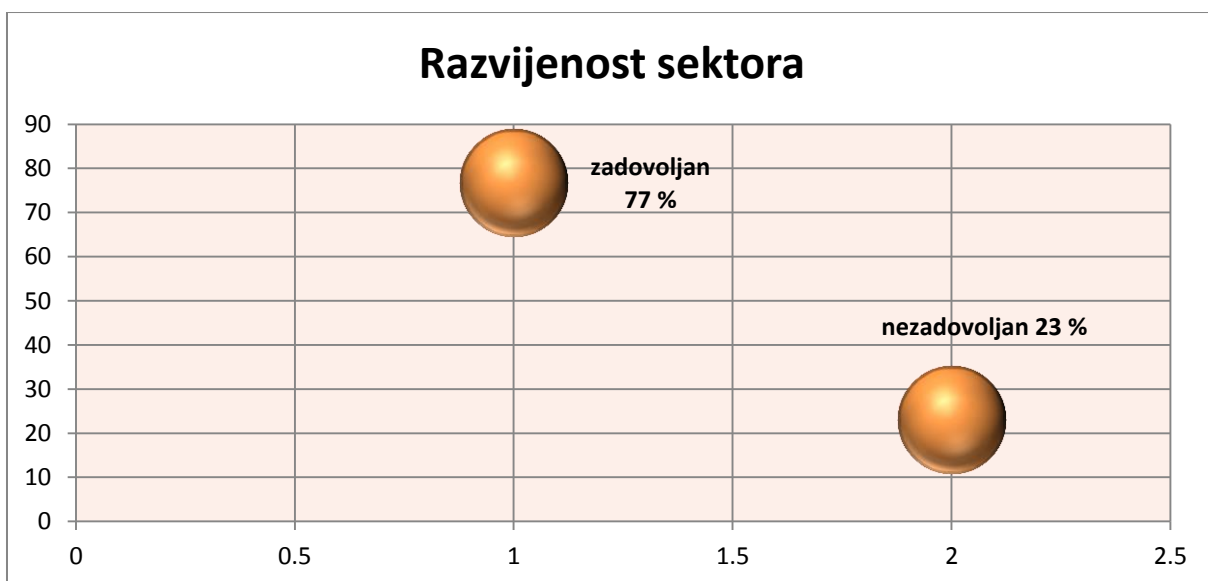
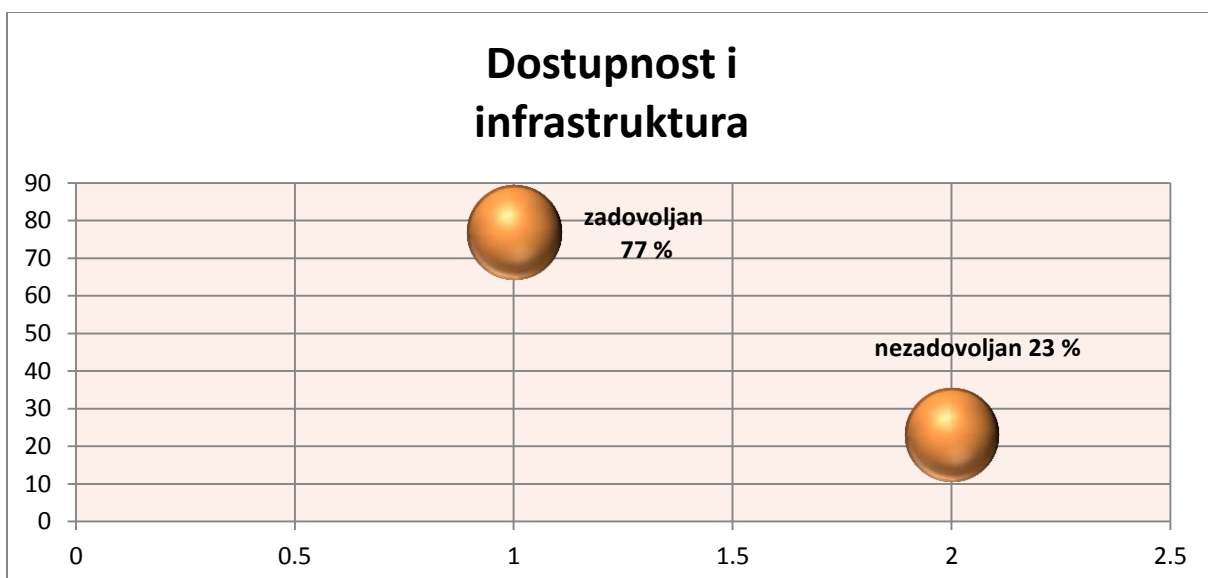
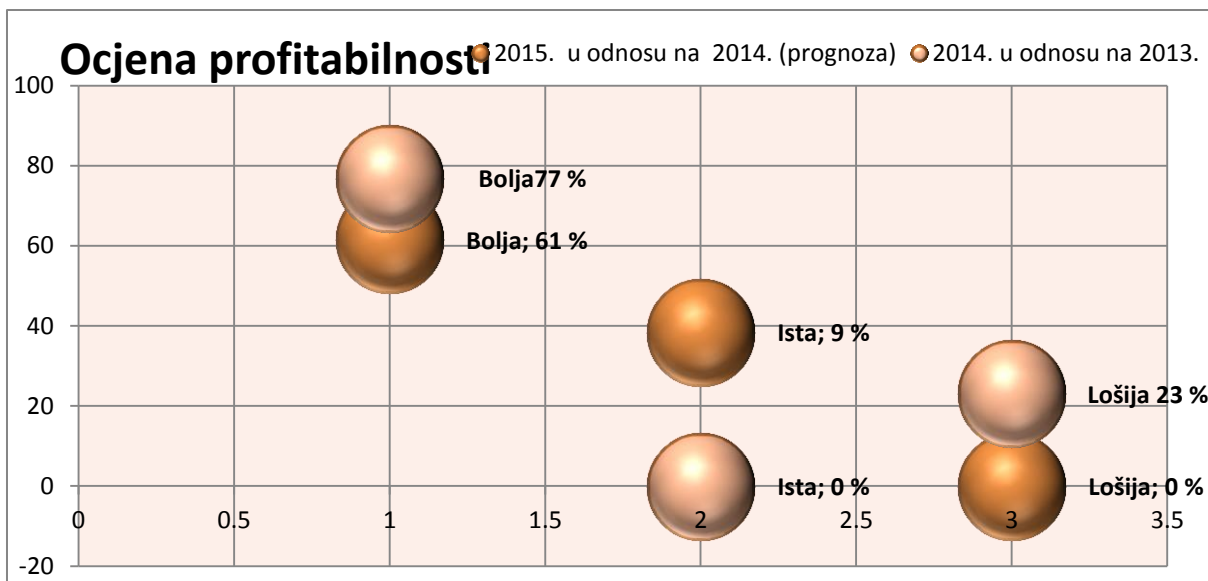

Korištenje kapaciteta - na dan vršenja ankete

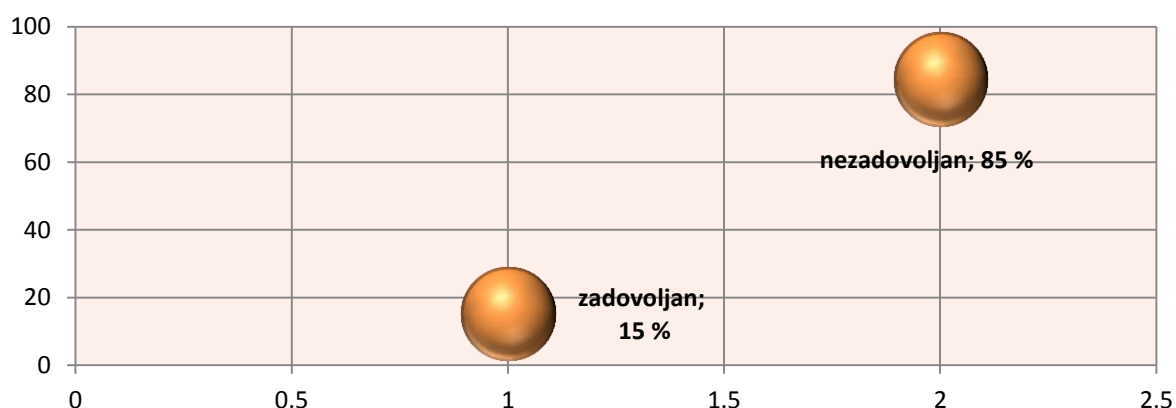

Najvažnije prepreke za rast

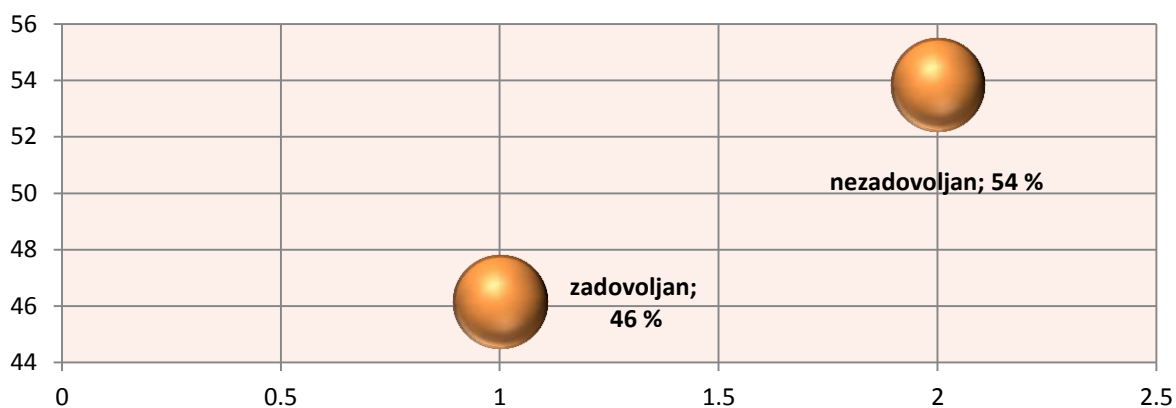

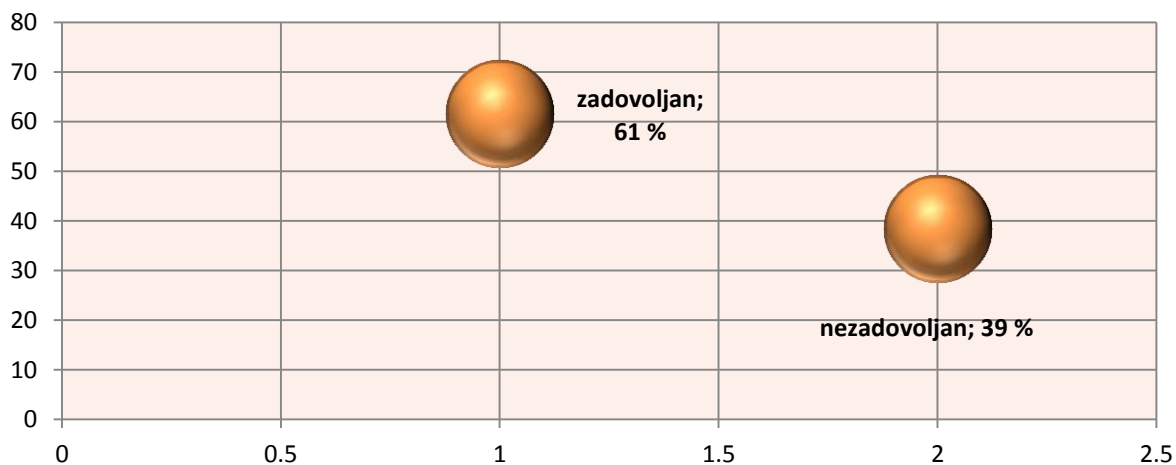
Ekonomsko i poslovno okruženje

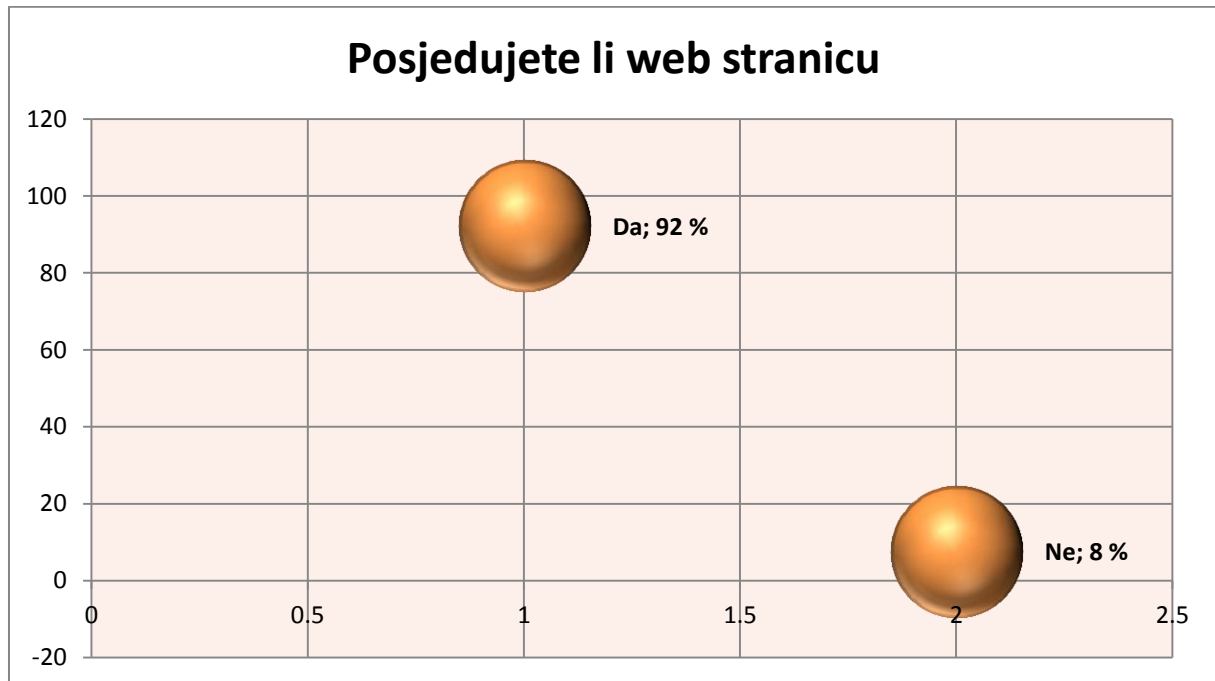

Mogućnost umrežavanja sa drugim sektorima

Marketing, promocija

Prosječni broj uposlenih u preduzećima obuhvaćenim ovom anketom je 109.

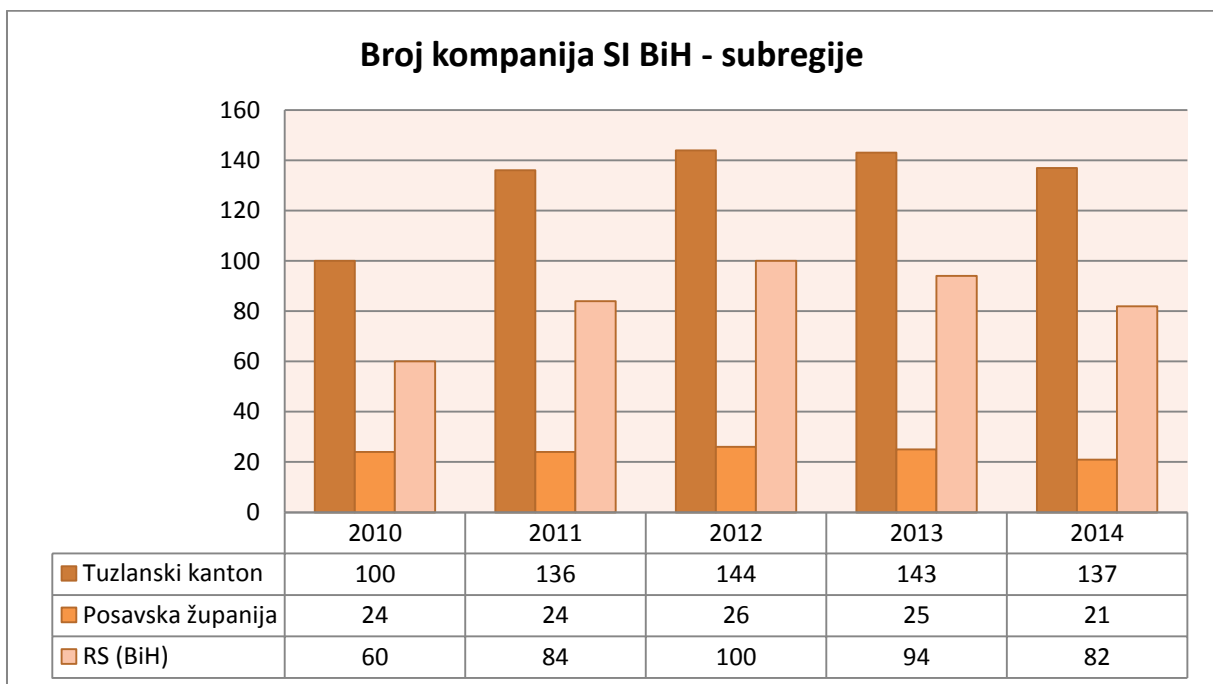
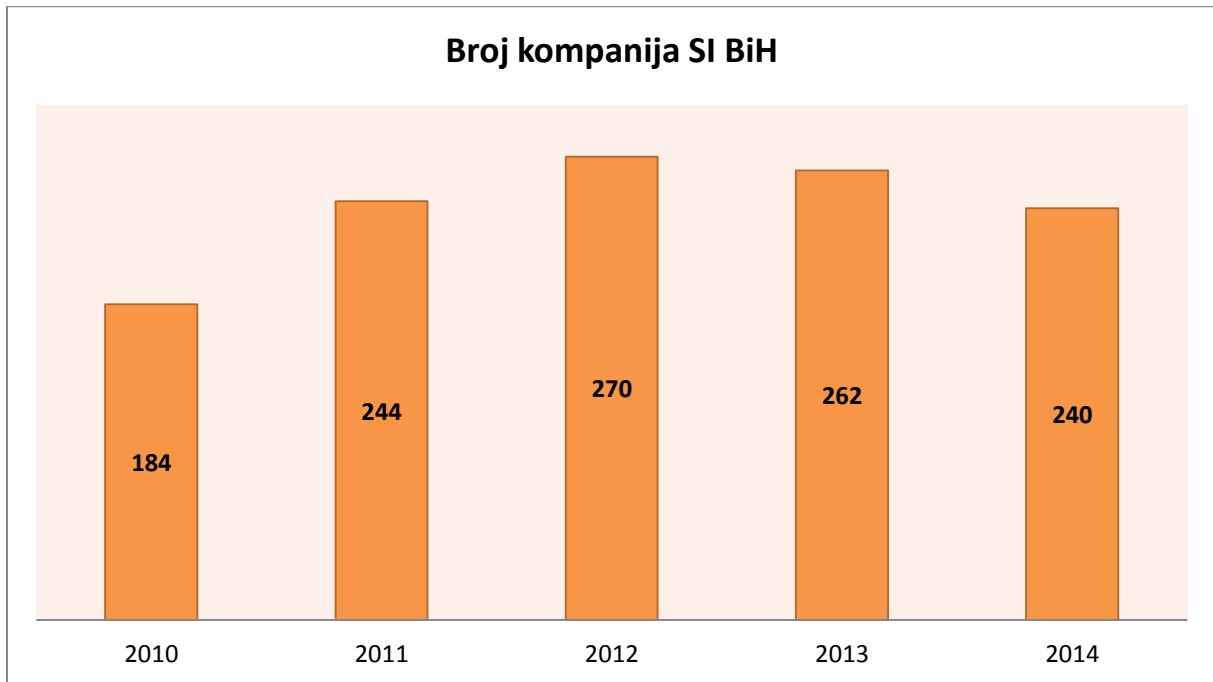
56% anketiranih planira nova zapošljavanja, 44 % anketiranih smatra da će u narednom periodu imati isti broj uposlenika. Nijedno anketirano preduzeće ne planira smanjenje broja uposlenika.

Za razliku od drugih promatranih industrijskih sektora nezadovoljstvo stanjem na tržištu radne snage nije pretjerano izraženo. Tek 15 % anketiranih preduzeća spominje nedostatak viskokvalificiranog i srednje kvalificiranog kadra, prilagodjenog potrebama preduzeća.

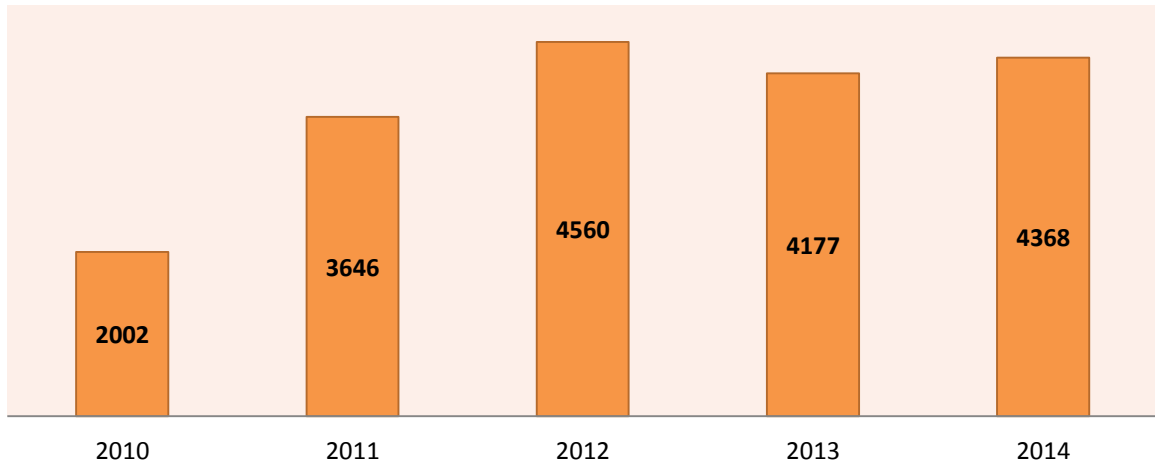
Pored standardnih pitanja, koja su obrađena kroz prikazane grafikone, pitali smo anketom obuhvaćena preduzeća i o njihovim planovima za investiranje u narednom periodu. Najveći broj anketiranih je odgovorio da planira nove investicione zahvate u narednom periodu, u velikoj veličini se te investicije odnose na nabavku novih mašina, dok pojedina preduzeća planiraju i izgradnju novih hala.

Prosječna vrijednost planiranih investicija iznosi 580 000 KM što je možda i najbolja potvrda optimizma i očekivanja još boljih poslovnih rezultata u narednom periodu.

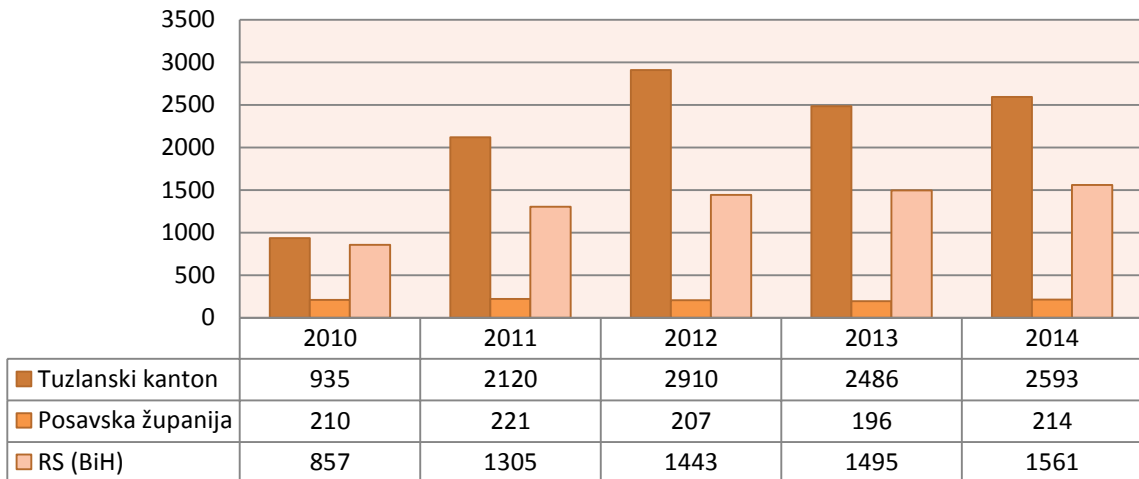
Statistički podaci koji se odnose na SI BiH

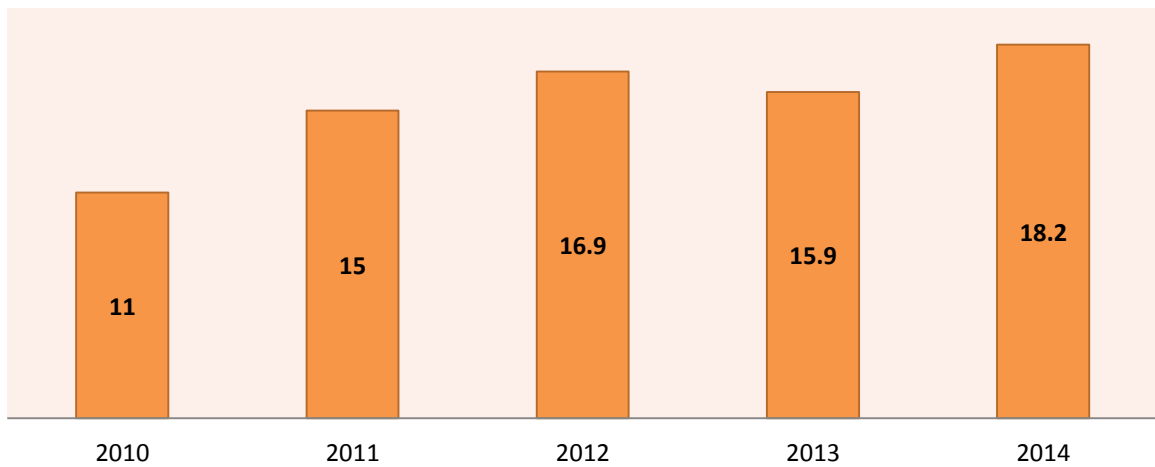
Ukupan broj zaposlenih SI BiH

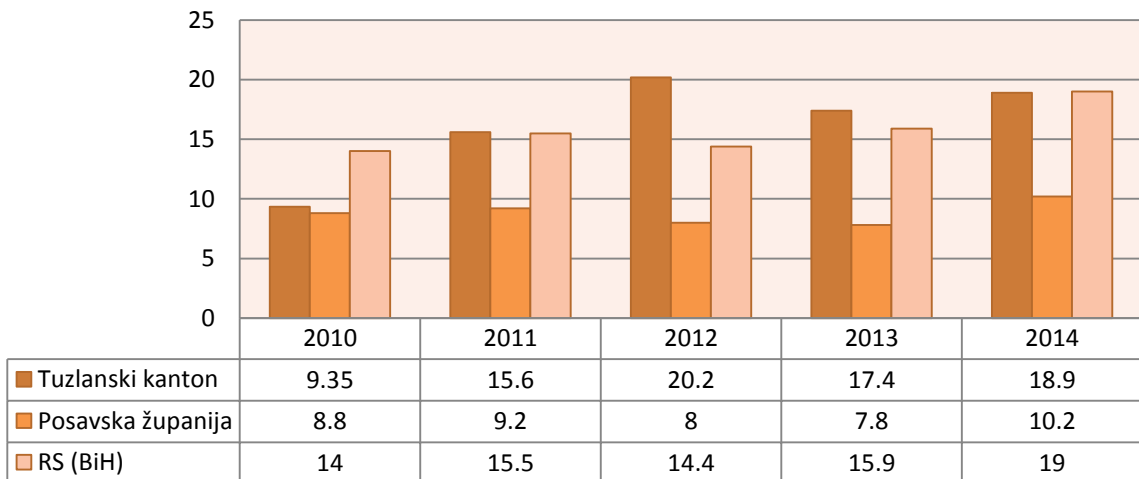
Ukupan broj zaposlenih SI BiH

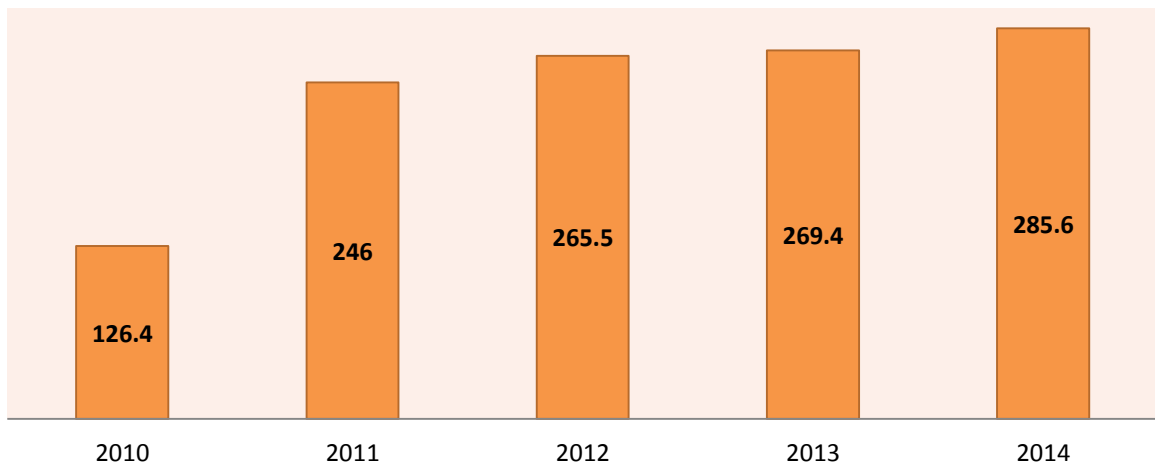
Prosječan broj zaposlenih SI BiH

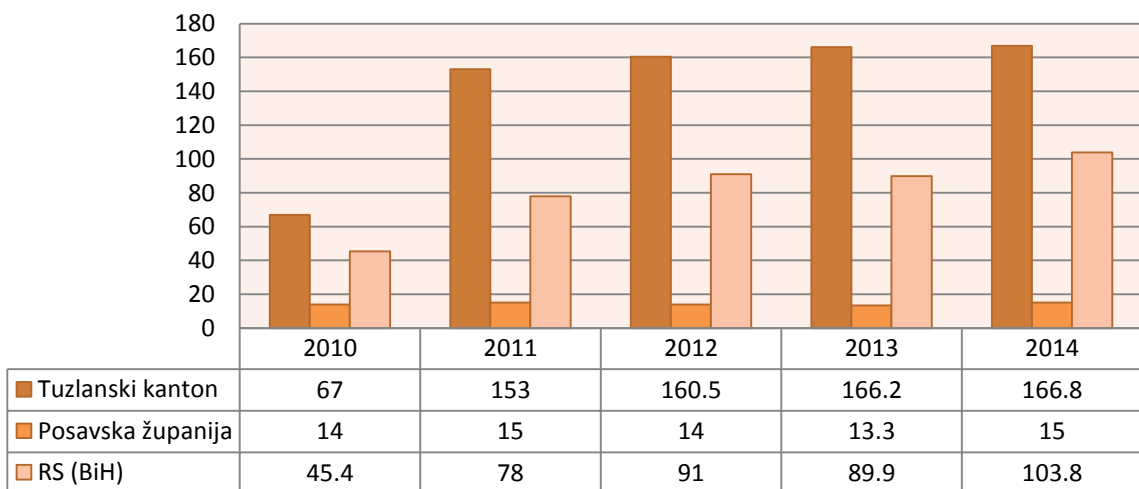
Prosječan broj zaposlenih - subregije

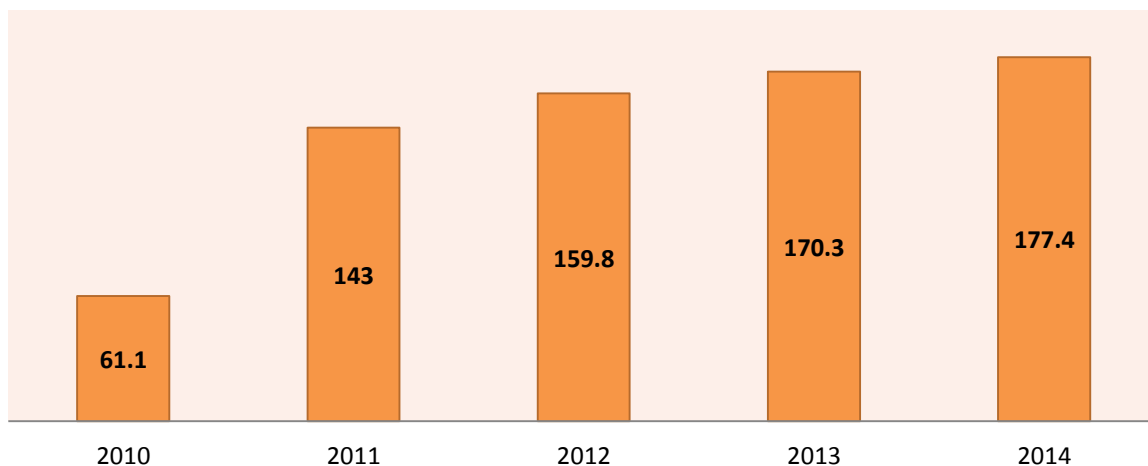
Ukupan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH

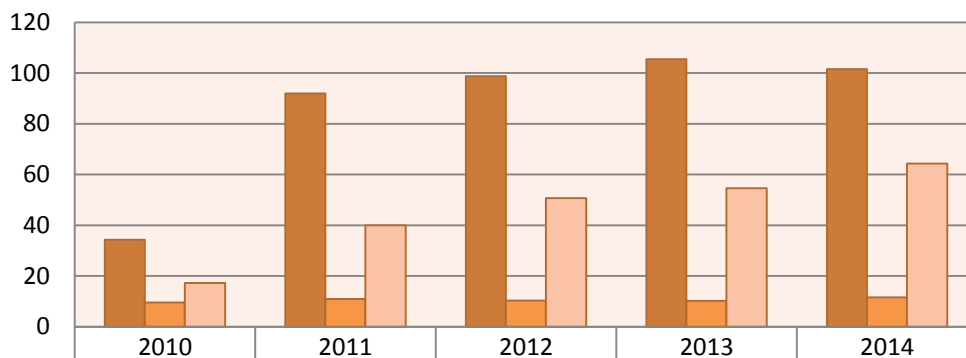
Ukupan prihod od prodaje(mil. KM) SI BiH - subregije

Prihod od izvoza (mil. KM) SI BiH

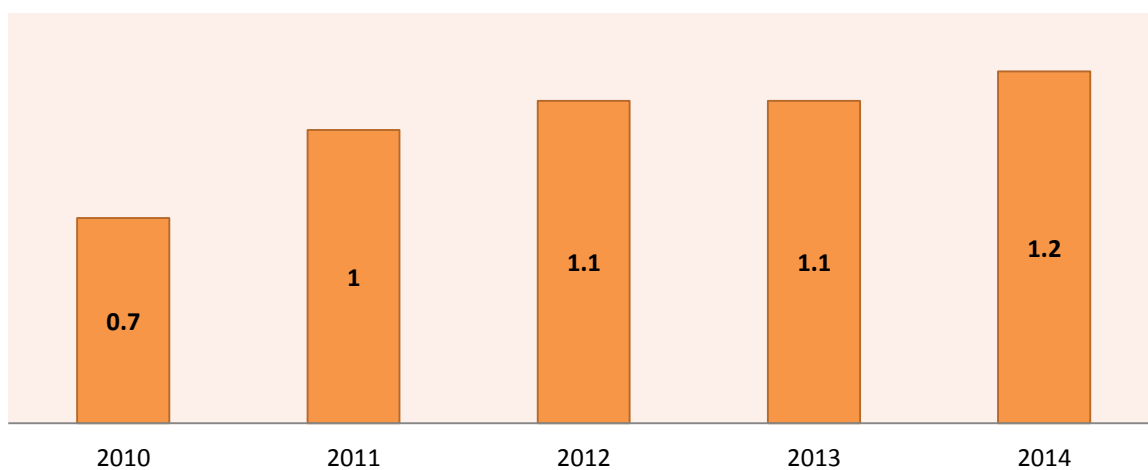

Prihod od izvoza (mil. KM) SI BiH - subregije

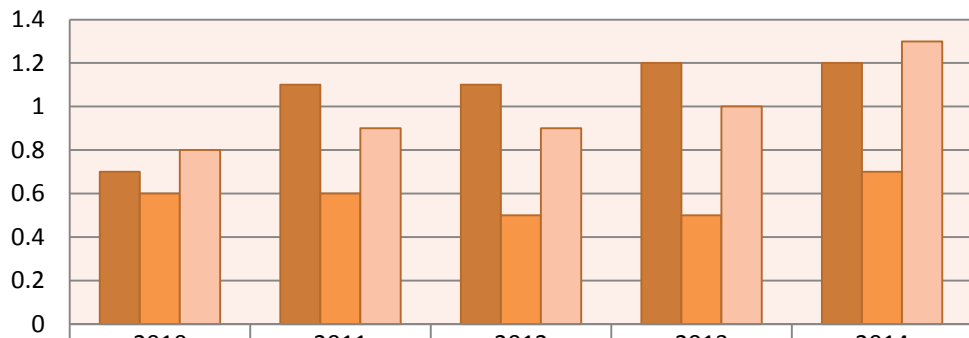

■ Tuzlanski kanton	34.3	92	98.8	105.5	101.5
■ Posavska županija	9.6	11	10.3	10.2	11.6
■ RS (BiH)	17.2	40	50.7	54.6	64.3

Prosječan prihod od prodaje (mil. KM) SI BiH

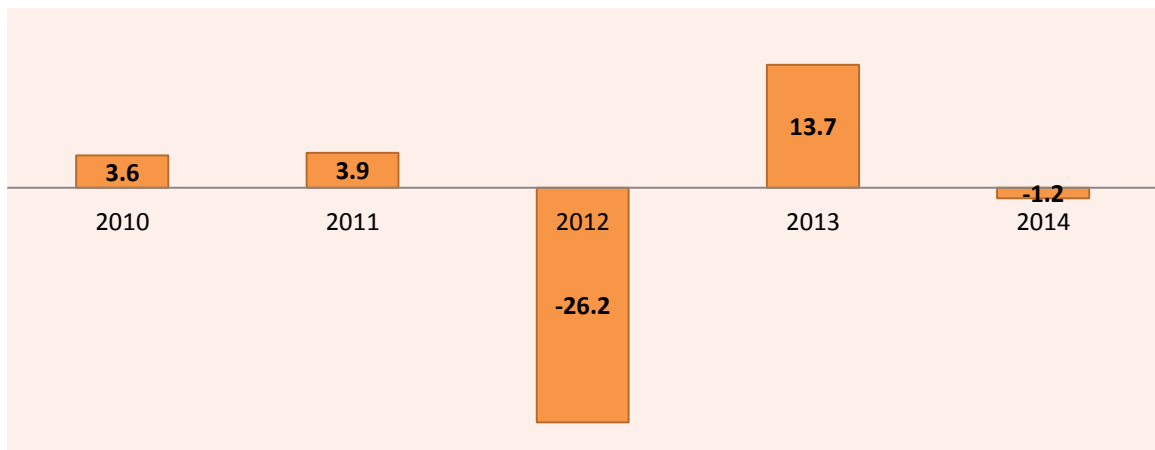

Prosječan prihod od prodaje (mil. KM) - subregije

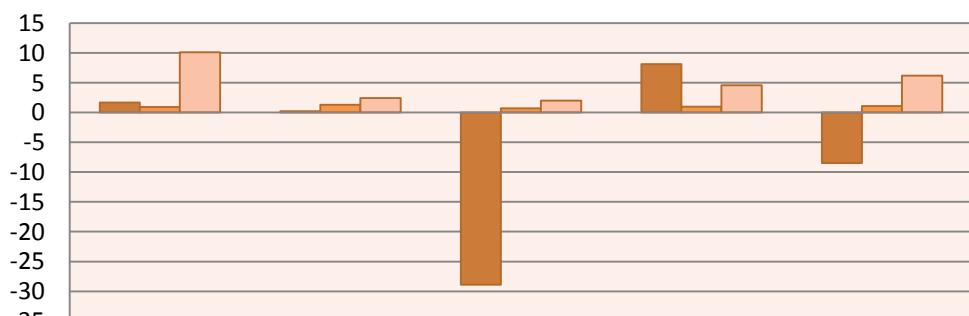

	2010	2011	2012	2013	2014
Tuzlanski kanton	0.7	1.1	1.1	1.2	1.2
Posavska županija	0.6	0.6	0.5	0.5	0.7
RS (BiH)	0.8	0.9	0.9	1	1.3

Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH

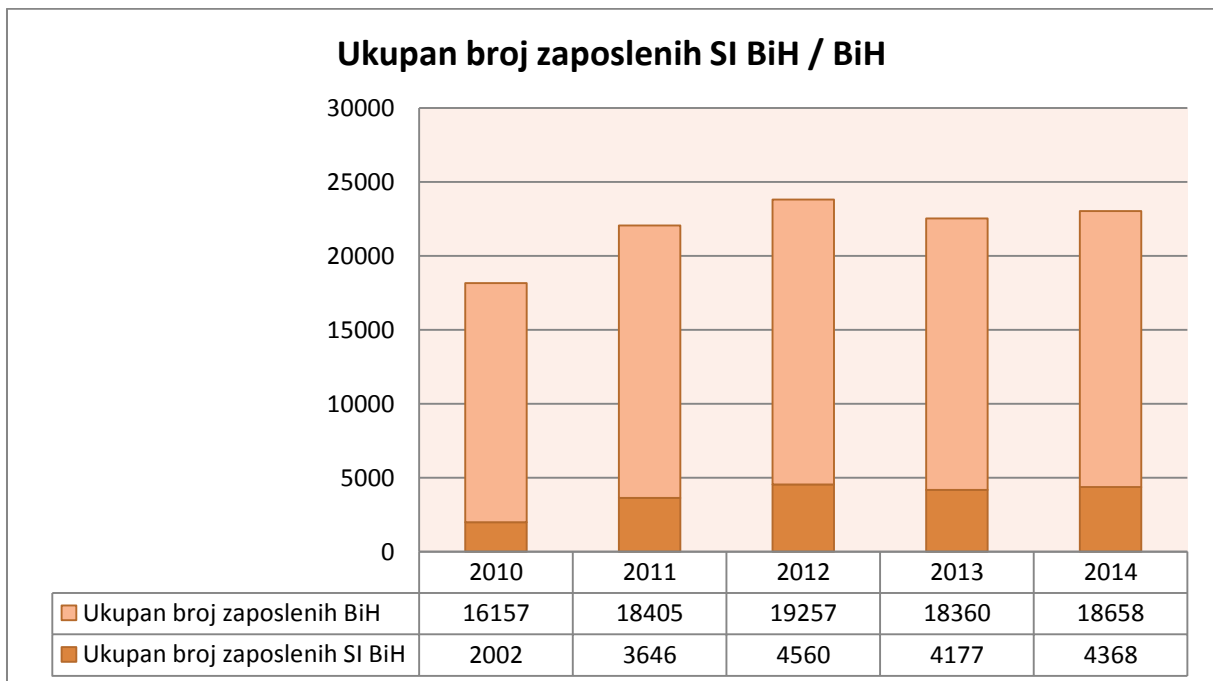
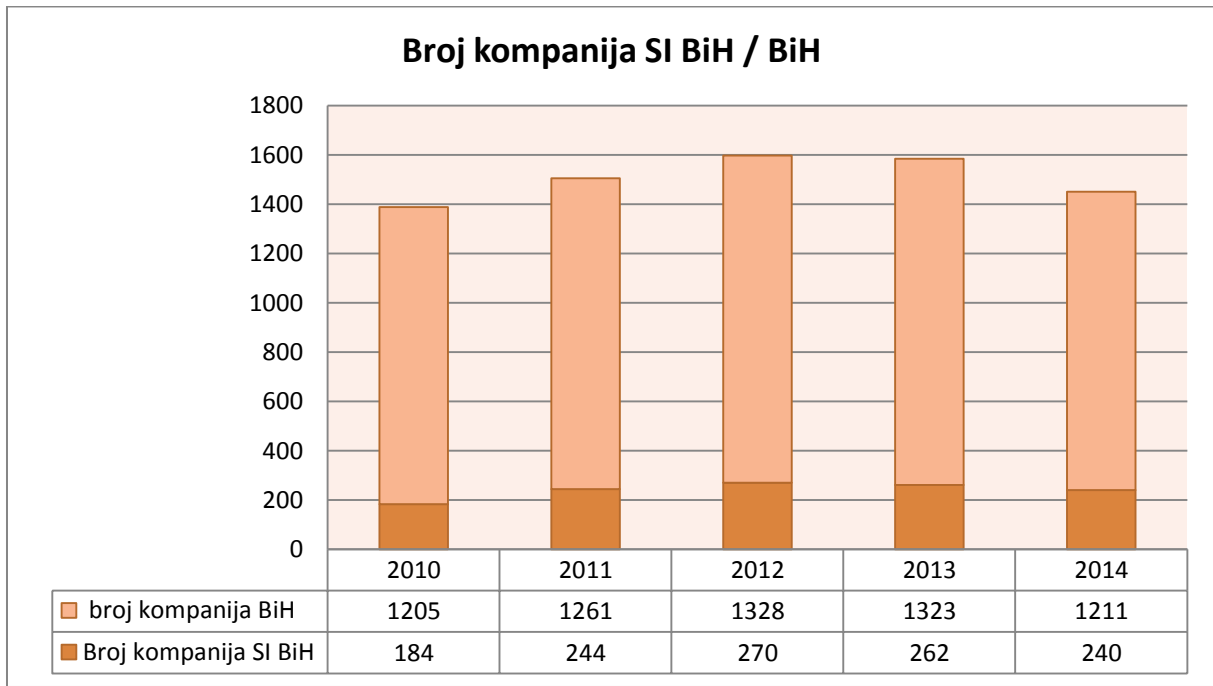
Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH

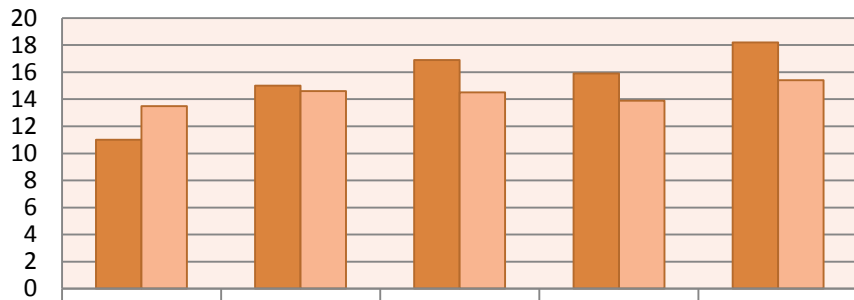
	2010	2011	2012	2013	2014
Tuzlanski kanton	1.7	0.2	-28.9	8.1	-8.5
Posavska županija	0.9	1.3	0.7	1	1.1
RS (BiH)	10.1	2.4	2	4.6	6.2

Uporedna analiza SI BiH / BiH

Da bi upotpunili sliku o stanju u razmatranim sektorima, u narednim redovima možete pronaći usporedbu stanja u ekonomskoj regiji SI BiH sa podacima za BiH.

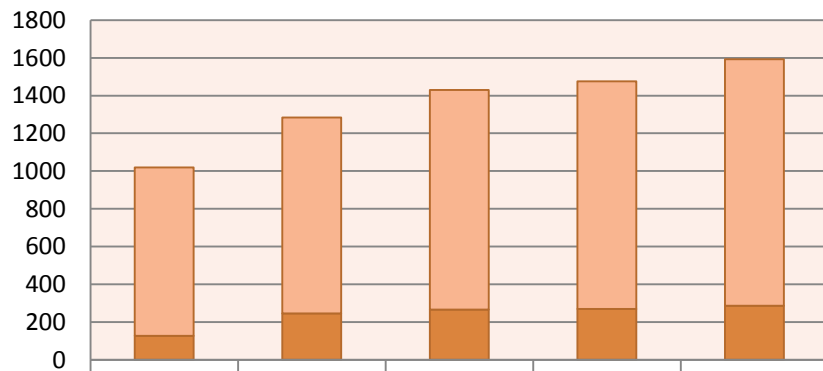

Prosječan broj zaposlenih SI BiH / BiH

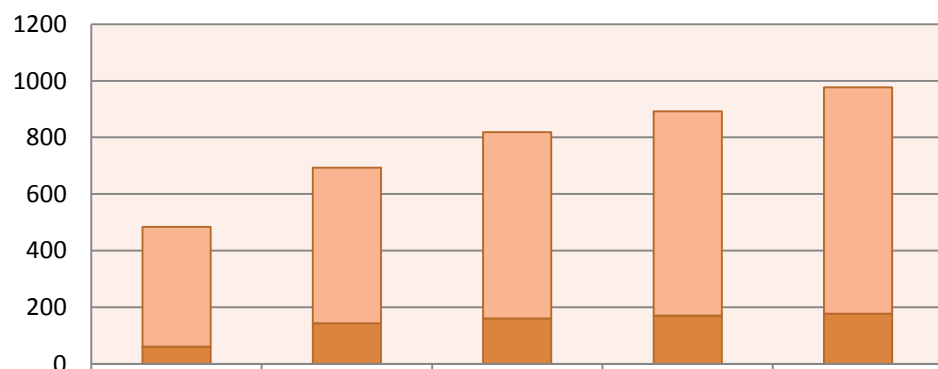
■ Prosječan broj zaposlenih SI BiH	11	15	16.9	15.9	18.2
■ Prosječan broj zaposlenih BiH	13.5	14.6	14.5	13.9	15.4

Ukupan prihod od prodaje SI BiH / BiH

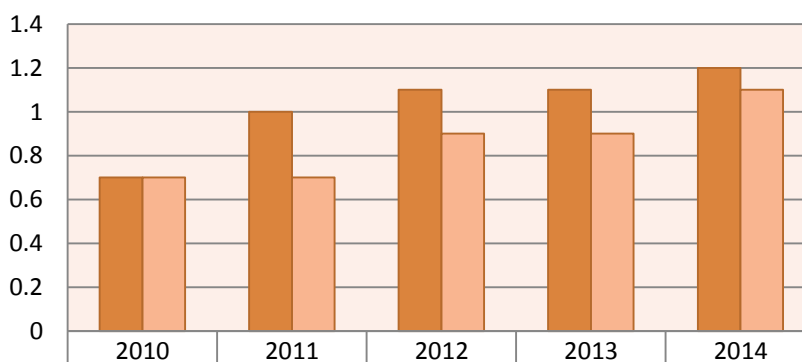
■ Ukupan prihod od prodaje BiH	893	1038	1164.5	1206.7	1306.8
■ Ukupan prihod od prodaje SI BiH	126.4	246	265.5	269.4	285.6

Prihod od izvoza SI BiH / BiH

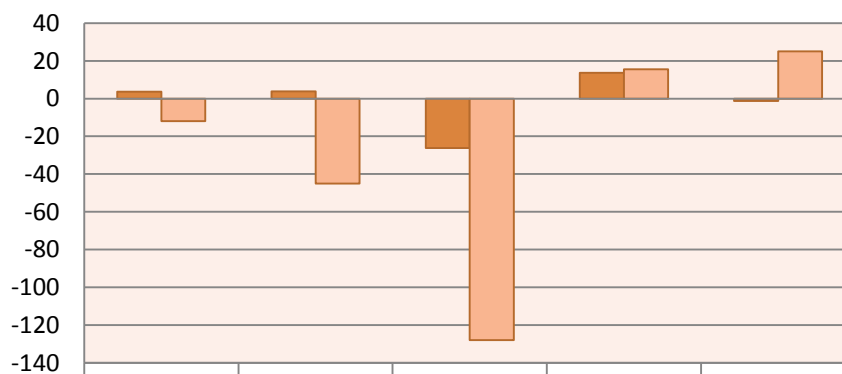
■ Prihod od izvoza BiH	423	550	658.9	721.9	799.4
■ Prihod od izvoza SI BiH	61.1	143	159.8	170.3	177.4

Prosječan prihod od prodaje SI BiH / BiH

■ Prosječan prihod od prodaje SI BiH	0.7	1	1.1	1.1	1.2
■ Prosječan prihod od prodaje BiH	0.7	0.7	0.9	0.9	1.1

Ukupna dobit SI BiH / BiH

■ Ukupna dobit (mil. KM) SI BiH	3.6	3.9	-26.2	13.7	-1.2
■ Ukupna dobit (mil. KM) BiH	-12	-45	-128.1	15.6	25

Nauspješnije kompanije u BiH

Naziv kompanije		Prihod		
		2012	2013	2014
1	STANDARD FURNITURE FACTORY d.d. Sarajevo	71,405,212	70,792,698	63,203,583
2	NAPCO BEDS FACTORY D.O.O. PETROVO	10,449,185	17,804,383	25,027,012
3	INTERLIGNUM D.O.O. TESLIC	16,590,173	17,236,414	23,848,725
4	PRIMA ISG D.O.O. GRADIŠKA	12,987,934	13,648,875	20,481,007
5	NOVA DIPO D.O.O. GORNJI PODGRADCI	11,518,159	14,967,819	18,657,228
6	TAMEX d.o.o. Busovača	15,270,970	15,828,379	18,703,113
7	RAMEX d.o.o. KLADANJ	12,684,310	14,928,005	16,222,592
8	MEDEKS-PROM D.O.O. ŠIPOVO	10,210,608	11,920,421	15,054,940
9	D.O.O. PETROPROJEKT	11,347,504	12,963,552	14,630,708
10	FEN-BH d.o.o. LUKAVAC	29,689,347	26,313,487	14,276,274
11	PRIMA SOFA d.o.o. KALESIJA	11,706,571	11,141,372	14,223,360
12	D.O.O. LIPA-DRVO	11,120,600	11,276,345	14,008,389
13	LUXOR XL d.o.o. Sarajevo	0	1,008,454	13,991,252
14	D.O.O. ELGRAD	13,734,699	13,185,574	13,953,063
15	MS & WOOD d.d. Sarajevo	13,954,126	8,026,003	13,301,846
16	XYLON CORPORATION d.o.o. Ilijaš	8,817,226	10,505,782	12,070,517
17	FAŠ D.O.O. ŠIPOVO	9,176,308	9,202,466	11,837,351
18	GMP KOMPANI D.O.O. BANJA LUKA	9,010,901	10,254,034	11,259,177
19	ROSE-WOOD D.O.O. G. Vakuf - Uskoplje	10,846,908	10,914,379	10,297,317
20	MEGA DRVO D.O.O. BIJELJINA	7,666,546	8,244,807	10,294,646

Najuspješnije kompanije u SI BiH

Naziv kompanije		Prihod		
		2012	2013	2014
1	RAMEX d.o.o. KLADANJ	12,684,310	14,928,005	16,222,592
2	D.O.O PETROPROJEKT BRATUNAC	11,347,504	12,963,552	14,630,708
3	FEN-BH d.o.o. LUKAVAC	29,689,347	26,313,487	14,276,274
4	PRIMA SOFA d.o.o. KALESIJA	11,706,571	11,141,372	14,223,360
5	MEGA DRVO D.O.O. BIJELJINA	7,666,546	8,244,807	10,294,646
6	JADRINA d.o.o. GRAČANICA	9,691,604	8,571,986	10,131,419
7	ISOWOOD d.o.o. GRAČANICA	9,075,279	9,414,667	9,294,041
8	D.O.O. RAŠEVICI BIJELJINA	4,606,810	5,207,145	6,693,790
9	RADIAL d.o.o. GRAČANICA	3,356,830	5,186,365	6,199,490
10	INGRAT d.o.o. GRAČANICA	2,921,439	4,179,049	6,132,330
11	SAMATINI DOO MILICI	3,644,855	4,139,313	5,736,640
12	OBRT-COMERC d.o.o. GRAČANICA	4,279,641	4,585,192	5,452,985
13	D.O.O.SAVOX MILIĆI	5,548,405	5,242,563	5,318,560
14	D.O.O. TEHNO GRAD MODRIČA	2,969,320	3,799,097	4,882,570
15	ERIC - M D.O.O. DAZDAREVO	3,667,828	2,821,330	4,768,338
16	S&T COMPANY d.o.o. Ada	3,843,561	3,523,174	4,740,262
17	IZAZOV d.o.o. KALESIJA	3,003,469	3,245,947	4,214,450
18	UNO-PROM d.o.o.	2,740,925	3,171,786	4,123,439
19	D.O.O. STECO CENTAR KOJCINOVAC	958,070	1,438,393	4,014,529
20	IVEREX KOMERC d.o.o. ŽIVINICE	3,722,673	3,555,177	4,069,180